

Forsøksordningen med økt kommunalt oppgave- og finansieringsansvar for barnevernet

Kommunene Røyken, Færder og Alta har siden 1. april 2016 vært med i forsøksordningen med økt kommunalt oppgave- og finansieringsansvar. Bufdir har som prosjektleder ansvar for å innhente informasjon og rapportere dette videre til departementet hvert tertial. Rapporteringen til årsrapport baserer seg på rapportering fra forsøkskommunene, respektive fylkesmenn og Bufetat, samt samhandlingsmøter med forsøkskommunene. Følgeevalueringen, som utføres av Deloitte og Telemarksforskning, er en vesentlig kilde for å vise utviklingen i de enkelte forsøksprosjektene.

Alta kommune

Forsøket i Alta kommune har ny prosjektleder fra høsten 2019. Prosjektleder er ansatt i barneverntjenesten og forsøket er med dette organisert i barneverntjenesten. Kommunen vurderer at dette er med på å skape et større eierforhold til prosjektet, blant ansatte i barneverntjenesten. Det er opprettet en arbeidsgruppe som har ansvar for forsøket, dette har vært positivt for både institusjonen Storbakken og barneverntjenesten.

Kommunen orienterer om et tettere samarbeid mellom barneverntjenesten og Storbakken. Ressursene ved Storbakken benyttes nå mer fleksibelt enn tidligere, blant annet ved at de kan hjelpe barn og familier utover ordinær arbeidstid. I enkelte saker jobbes det med et to-base-system hvor ungdommen i en kortere periode bor på institusjon, samtidig som det jobbes intensivt med veiledning i hjemmet for på den måten å forebygge langtidsplasseringer. Dette gir muligheter for raskere tilbakeføring til hjemmet, og er mindre belastende for ungdommene involvert.

Alta rapporterer om en dreining fra omsorgsovertakelser til flere frivillige plasseringer, og ser dette som et resultat av at de i større grad jobber intensivt og tett med veiledning av barn og familier.

Alta melder samtidig om at det er en økning av yngre ungdom med alvorlige atferdsvansker, og plasseringer på grunn av dette. Disse har flyttet til institusjoner utenfor Alta ettersom tjenesten vurderer at det er til barnets beste å bryte med miljøet de har vært del av.

Storbakken er i en prosess der det søkes om utvidelse med inntil to omsorgsplasser.

Kommunen rapporterer om økende bevissthet om tidlig innsats og forebyggende tiltak. Alta har blitt en BTI kommune og barneverntjenesten er representert i en prosjektgruppe som er med å utforme hvordan BTI kan benyttes i kommunen.

Status fra Fylkesmannen

Fylkesmannen har i løpet av siste tertial gjennomført både landsomfattende tilsyn på ettervern, og tilsyn med Storbakken. Det ble ikke avdekket lovbrudd, og fylkesmannens inntrykk er at de jobber godt. Det har også vært en vesentlig reduksjon av fristbrudd. Fylkesmannen forklarer nedgangen med at barneverntjenesten har tatt tak i sykefravær og jobbet målrettet med personalet. I tillegg ser det ut til at tjenesten har hatt god nytte av å bli veiledet av Bufdirs veiledningsteam.

Fylkesmannens overordnede vurdering er at det har tatt litt tid for Alta å finne riktig organisering av tjenesten og forsøket, men at de grepene som er blitt tatt de seneste årene nå har vist seg å gi god effekt, og at de har fått til en positiv endring av tjenesten som et resultat av å være med i forsøket.

Bufetat region nord

Regionen rapporterer om et godt samarbeid med Alta kommune. De har i sitt samarbeid hatt søkelys på bruk av institusjonsopphold, rekruttering av fosterhjem og opplæring av familie- og nettteverkshjem. Alta vil fremover være mer bevisste på å sende fosterhjem i slekt og nettverk på kurs i nettverkplasseringer, i regi av Bufetat. Bufetat Region nord vurderer at tjenesten jobber godt ved at de har dreid mer av ressursene inn på forebyggende arbeid og har flyttet forsøksprosjektet over til barneverntjenesten.

Røyken kommune

Røyken kommune ble 1. januar 2020 slått sammen med Asker og Hurum. Både Røykenhuset, som barneverntjenesten var del av, og forsøksordningen ble da avsluttet. Ved siden av vanlig drift og overholdelse av økonomiske rammer, er det sammenslåingen som har preget prosjektarbeidet i 2019. Barnevernet har vært preget av en utfordrende personalsituasjon med oppsigelser og flere langvarige sykemeldinger, og de har leid inn konsulenter for å hjelpe til med avslutning av saker.

Røyken kommune har, i hele forsøksperioden, satset på forebyggende arbeid. Tilbudene er benyttet og etterspurt, men vanskelig å måle effekten av. De mener at det vil ta opp mot 10-15 år før man kan se resultatene av denne satsingen. Røyken kommune vurderer at de i løpet av forsøksperioden har lykkes med at hele oppvekstsektoren har blitt gode «oppdagere» og bedre på å melde fra om bekymringer for barn og unge.

Røyken rapporterer at de ikke har lykkes med å ta i bruk familieråd som metode eller rekruttering av fosterhjem, til tross for at dette var en målsetning i prosjektet. De har imidlertid lykkes med å rekruttere eget beredskapshjem og vurderer at resultatene er svært gode. En annen gevinst de tar med seg fra forsøket er prosedyrer utarbeidet for godkjenning av fosterhjem, som de tror vil benyttes i nye Asker kommune. De vurderes som meget grundige, godt gjennomarbeidet og viktige for å lykkes med matching mellom fosterforeldre og fosterbarn, slik at brudd kan unngås.

Det har vært en stor utfordring for forsøket at barneverntjenesten har vært lite koblet på og det har vært lite stabil ledelse i barneverntjenesten. Som en følge av dette har forsøket i liten grad blitt forankret i barnevernet.

Røyken vurderer at det har vært lærerikt for kommunen å være med i forsøket, men også svært strevsomt vesentlig grunnet kommunesammenslåingen.

Status fra Fylkesmannen

Fylkesmannen vurderer at det er positivt for barneverntjenesten i Røyken at de blir del av en større organisasjon. Røyken barneverntjeneste er en av tjenestene fylkesmannen har vært bekymret for over tid, og antall henvendelser og klager fra brukere i Røyken har ligget høyt. Klagene har i hovedsak handlet om misnøye med oppfølging og behandling. Fylkesmannen er usikker på om kommunen har hatt særlig læringsutbytte av å delta i forsøket, og har oppfattet at barneverntjenesten i Røyken har sett det som en belastning å være med i forsøket etter at det ble klart at de skulle slås sammen med to andre kommuner.

Færder kommune

Færder kommune opprettholder også i tredje tertial et høyt aktivitetsnivå, evaluerer og justerer innsats ved behov. Vi ønsker i denne rapporteringen å trekke frem erfaringer knyttet til tiltak på det forebyggende området (før meldeplikt utløses), erfaringer med enkelte hjelpetiltak, og hvordan de jobber med medvirkning. Dette kan gi nyttige erfaringspunkter i forbindelse med barnevernsreformen.

På det forebyggende området arbeider nettverkskontaktene bredt inn mot ulike deler av kommunens tjenesteapparat. De underviser barn og unge, gir råd og veileder barnehager og skoler ved bekymringsmeldinger til barneverntjenesten. Selv om nettverkskontaktene har vært etablert en stund, opplever de at det fortsatt er ulikt i hvilken grad enhetene benytter seg av dem. Samtidig har de hatt en økning i antall forespørsler fra foreldre, og ser dette som en konsekvens av at de har gjort rollen sin kjent for foreldre og foresatte gjennom deltakelse på foreldremøter.

Færder vurderer at satsingen på familieråd er positivt og har, fra 3.tertial 2019, ansatt en familieråds koordinator i 100 prosent stilling. Det er høy aktivitet på feltet. Implementeringsarbeidet er godt i gang, men det er fortsatt arbeid som gjenstår for å tilgjengeliggjøre og muliggjøre gjennomføring av familieråd både i barneverntjenesten og i andre tjenester. I Færder benyttes familieråd i alle fasene av en barnevernssak. Øvrige familieråd er initiert av kontaktlærer og sosiallærer og har handlet om barn som ikke får til å gå på skole, psykisk sykdom hos foreldre, overgangsfaser, problematikk knyttet til delt hjem og samarbeid mellom hjem og skole/barnehage.

Mobilt team barnevern utfører tiltak for å forhindre hasteflyttinger, gir tilbud der det er behov for omfattende tiltak i en kritisk situasjon, samt arbeider miljøterapeutisk med hjelpetiltak. Dette krever noe arbeid utenom ordinær arbeidstid, og Færder har hatt noen utfordringer med å finne frem til en turnus som både ivaretar de ansatte og brukernes behov. De arbeider nå med å legge om turnus for teamet og sikre at miljøterapeutene blir en del av tiltaksavdelingen i barneverntjenesten.

Barneverntjenestens PMTO terapeut er kommunenes TIBIR (tidlig-innsats-barn-i-risiko) koordinator. Koordinatoren planlegger TIBIR rådgiver-utdanning av ansatte i kommunen med oppstart i januar 2020.

Færder jobber aktivt med medvirkning av både barn og foreldre. Deres egne barnevernsproffer bidrar aktivt inn i utviklingsarbeidet i kommunen. Blant annet er de involvert i opplæring av nye fosterforeldre, deltar i ansettelsesprosesser i barneverntjenesten og bistår i opplæring av ansatte ved barnevernvakta. Færder har etablert en ressursgruppe for foreldre i barnevernet som vurderes som en suksess. Foreldrene er viktige bidragsytere i evaluering av tjenesten, de bidrar på en meget god måte til hvordan tjenesten skal ivareta foreldre med barn i barnevernet og de gir gode råd på mange utviklingsområder.

Status fra Fylkesmannen

Fylkesmannen rapporterer om positiv status i Færder kommune. Kommunen lykkes med forebygging, de har nok fosterhjem og de dekker behovet for beredskapshjem. Færder har hatt en økning i antall meldinger til tjenesten siste tertial.

Bufetat region sør – Røyken og Færder kommune

Regionen har i 2019 hatt samarbeidsavtaler med både Færder og Røyken. Avtalene er ulikt utformet slik at de er tilpasset behov i den enkelte kommune. Samarbeidet har vært godt og det har vært løpende dialog gjennom året.

Bufdirs vurdering

Barnevernsforsøket har pågått i fire år, og erfaringene er interessante, lærerike og gir viktig informasjon som blant annet vil komme til nytte ved overgangen til barnevernreformen. De tre kommunene Alta, Færder og Røyken, har valgt ulike tilnærminger, modeller og løsninger, og dette har gitt ulike utfordringer, muligheter og resultater for det barnevernsfaglige arbeidet og tiltaksutviklingen.

Faktorer som forankring og organisering av arbeidet i barnevernstjenesten, evne til å drive strategisk kompetansestyring, fleksibilitet i kommunens tjenesteapparat og god økonomistyring ser ut til å ha stor betydning for å kunne gi rett hjelp til rett tid.

Erfaringene fra forsøket viser at endring tar tid, og at omfattende endringer i kommunenes organisering og rammer (herunder at flere kommuner slår seg sammen) kan oppleves som svært krevende. I relativt stor grad påvirker dette i hvilken grad kommunen samtidig evner å utforske muligheter, være fleksible, utvikle samarbeid, holde fokus og oppnå stabilitet.